

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Mfv.I.10.806/2016/8.

A tanács tagjai: . Hajdu Edit a tanács elnöke, előadó bíró
Dr. Tallián Blanka bíró
Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna bíró

A felperes:

A felperes képviselője:
Dr. Volein István ügyvéd

Az alperes:

Az alperes képviselője:
Dr. Golubov Béla ügyvéd

A per tárgya: munkavállaló anyagi felelősségének megállapítása

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: alperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:
Székesfehérvári Törvényszék 2.Mf.20.280/2016/8.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:
Székesfehérvári Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 5.M.322/2014/25.

Rendelkező rész

A Kúria a Székesfehérvári Törvényszék 2.Mf.20.280/2016/8. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek - tizenöt nap alatt - 20.000 (húszezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A le nem rótt 143.300 (egyszáznegyvenháromezer-háromszáz) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] Az alperes 2010. október 4-étől polgármesteri tisztséget töltött be a felperesnél foglalkoztatási jogviszonyban, főállásban.
- [2] A 2011. szeptember 21-én kelt előterjesztésében tájékoztatta a felperes képviselő testületét, hogy a jogszabályi feltételek alapján lehetősége van 2011. december 28-ától előrehozott nyugdíjba menni, amellyel élni kíván. Rámutatott arra, hogy amennyiben a tisztségét 2012. január 1-jétől társadalmi megbízatásban tölti be és nyugdíjba vonul, a felperes a polgármester munkabére és tiszteletdíja közötti különbözetként 9.023.292 forinthez jut akkor is, ha megfizeti az alperes előrehozott nyugdíjazásához a járulékot, körülbelül 3.600.000 forintot. Az előterjesztéséhez kimutatást mellékel, amelyben a tiszteletdíjat és a munkabért 2012. január 1. és 2014. szeptember 30. közötti időszakban vette alapul, és a különbözetet is erre az időszakra számította. Kérte a polgármesteri jogállása megváltoztatását és a felperes kötelezettségvállalását a körülbelül 3.600.000 forint nyugdíjfolyósítási igazgatóságnak történő megfizetésére.
- [3] A felperes a kötelezettségvállalás feltételéül szabta, hogy az alperes vállalja a kifizetett összeg időarányos visszafizetését, amennyiben a polgármesteri tisztsége 2014. szeptember 30. előtt bármilyen okból megszűnne.
- [4] Az alperes 2011. szeptember 23-án írásbeli nyilatkozatot tett a felperes polgármestereként: „...amennyiben tisztségem valamilyen ok folytán a határozott idő lejártá előtt megszűnne, úgy az előrehozott nyugdíj megváltását szolgáló 3.600.000 forint időarányos részét, valamint az ehhez kapcsolódó költségeket K. Önkormányzata részére megtérítem”.
- [5] A nyugdíjbiztosítási igazgatóság határozatával az alperes részére 2011. december 28-ától havi 202.160 forint összegű korengedményes öregségi nyugdíjat állapított meg. Az előrehozott öregségi nyugdíjkorhatár (2013. június 15-e) eléréséig kiszámított, a felperes által megtérítendő összeg 3.563.885 forint volt, melyet a felperes a nyugdíjfolyósító igazgatóságnál vezetett számlára megfizetett.
- [6] A felperes képviselő testülete határozatával az alperes polgármesteri jogállását 2012. január 1-jétől társadalmi megbízásúvá változtatta. A tiszteletdíját havi bruttó 173.900 forintban határozta meg.
- [7] Az alperes foglalkoztatási jogviszonya 2011. december 27-én történő megszűnéséig 10 nap szabadságot nem vett igénybe, amelyre 190.100 forint szabadságmegváltás illette volna meg.
- [8] A 2011. szeptember 26-án megtartott képviselő-testületi ülésen az alperes nyilatkozott arról, hogy cafeteriára nem jogosult, ezt F.I. képviselő, a pénzügyi bizottság elnöke megerősítette. A jegyzőkönyvben rögzítették, hogy az alperest sem cafeteria, sem

költségtérítés nem illeti meg.

- [9] Az alperes azonban 2013. május 10-én intézkedett, hogy 2013. május 10-én 147.600 forint, 2013. július 22-én 147.586 forint cafeteria juttatást OTP Szép kártyán megkapjon. További cafeteria juttatásként Erzsébet utalványban 48.000 forint összeget is felvett.
- [10] 2013. augusztus 23-án szabadságmegváltásként az alperes részére 158.100 forintot átutaltak.
- [11] Az alperes polgármesteri tisztsége a képviselő-testület feloszlásának kimondása és az új polgármester választására tekintettel 2013. június 30-án megszűnt.
- [12] Az új polgármester, N.A. 2013. szeptember 24-én kelt és az ezt követően közölt levélben jogalap nélkül felvett juttatásként a szabadságmegváltás és a cafeteria visszafizetésére szólította fel az alperest, aki annak nem tett eleget.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [13] A felperes módosított keresetében kérte az alperes kötelezését korengedményes nyugdíjazására tekintettel 1.122.100 forint, valamint 501.286 forint jogalap nélkül felvett munkabér, és ezen összegek 2014. február 1-jétől járó kamatai, valamint perköltség megfizetésére.
- [14] A keresetét az 1990. évi LXIV. törvény (Pmtv.) 13. § (1) bekezdésére, a kormánytisztviselők jogállásáról szóló 2011. évi CXCV. törvény (Kttv.) 9. § (1) és (2) bekezdésére, valamint a 192. §-ára alapította.
- [15] Kifejtette, hogy a felperes által a korengedményes nyugdíjazás feltételül szabott visszafizetési nyilatkozatot az alperes megtette, annak szövegéből nem olvasható ki, hogy a kötelezettségvállalás az előrehozott nyugdíjba vonulásig tartó határozott időtartamra szól. A jogalap nélkül kifizetett munkabér (cafeteria és szabadságmegváltás) visszafizetésére az alperes pedig azért köteles, mert az átutaláskor már tisztában volt azzal, hogy cafeteria nem illeti meg, illetve a kiutalásról maga intézkedett. A szabadságmegváltás kifizetésére pedig a jogszabály szerinti 60 napon belül az új polgármester részéről történt a fizetési felszólítás.
- [16] Az alperes a kereset elutasítását, a felperes perköltségben marasztalását kérte.
- [17] Álláspontja szerint a korengedményes nyugdíj megállapításának időszaka és az ezzel együtt felperes által vállalt fizetési kötelezettség 2013. június 16-áig szólt, ekkor töltötte be ugyanis az előrehozott öregségi nyugdíjkorhatárt, a felek akarata is erre irányult.
- [18] A szabadságmegváltás és a cafeteria összegének visszafizetésére a felszólítást csak a képviselő testület adhatta volna ki okszerűen

mint munkáltatóijogkör-gyakorló, részéről azonban 60 napos elévülési idő alatt erre nem került sor. A tévesen átvett juttatások kifizetését nem az alperes kezdeményezte, az utalványokat más utalványozó hiányában írta csak alá.

Az első- és másodfokú ítélet

- [19] A Székesfehérvári Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 5.M.322/2014/25. számú ítéletével kötelezte az alperest a felperes javára 1.433.286 forint és ennek kamatai, valamint perköltség megfizetésére. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Megállapította, hogy a kereseti illetéket az állam viseli.
- [20] Az elsőfokú bíróság a tanúk vallomása, az alperes által készített számítások alapján megállapította, hogy az alperes ajánlatán alapult a felperes által szabott feltétel, mindebből következően az alperes kötelezettségvállalása 2014. szeptember 30-áig szóló időszakra vonatkozott. Az alperes azonban a polgármesteri tisztséget 2013. június 30-áig töltötte be, ezért a 2013. július 1. és 2014. szeptember 30. közötti időszakra a kifizetett 3.563.885 forintból időarányosan járó 1.122.100 forintot vissza kell fizetnie.
- [21] Az alperes 2012. és 2013. években a Pmtv. 13. § (3) bekezdése alapján nem volt jogosult cafeteriára, ennek ellenére ezen a jogcímen 343.186 forint összegű juttatásban részesült. Az utalványokból megállapítható, hogy az alperes 2013. május 10-én egyszemélyben intézkedett a saját részére járó cafeteria kifizetéséről, és az Erzsébet utalványt is személyesen vette fel. A 2013. július 22-én kelt utalványon aláíró nem található, de az ezen szereplő összeget is megkapta az alperes. A juttatást annak ellenére vette fel, hogy tisztában volt azzal, hogy cafeteria nem illeti meg, ezt a 2011. szeptember 26-ai képviselő-testületi ülés jegyzőkönyve igazolja. A Pmtv. 13. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Kttv. 149. § (7) bekezdése szerint 60 napon túl is visszakövetelhető volt az alperestől a cafeteria-juttatás, mivel a kifizetése alaptalanságát fel kellett ismernie, illetve azt maga idézte elő.
- [22] Az alperes foglalkoztatási jogviszonya fennállása alatt a Pmtv. 5. §-a alapján 10 nap szabadságot nem vett igénybe, melynek megtérítésére a Kttv. 107. § (2) bekezdése alapján 190.100 forint összegben jogosult volt. Ezzel szemben 2013. augusztus 23-án csak 158.100 forintot fizettek ki a részére ezen a jogcímen, így a különbözet megilleti.
- [23] Az alperest a késedelmi kamat fizetési kötelezettség a Polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 6. könyv 48. § alapján terheli.
- [24] Az alperes fellebbezése folytán eljáró Székesfehérvári Törvényszék 2.Mf.20.280/2016/8. számú ítéletével az elsőfokú ítéletet fellebbezett részében helybenhagyta. Kötelezte az alperest a

felperes javára másodfokú perköltség megfizetésére megállapítva, hogy a fellebbezési illetéket az állam viseli.

- [25] A másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet helyes indokai alapján a Pp. 254. § (3) bekezdés szerint hagyta helyben.
- [26] Kiemelte, hogy az alperes kötelezettségvállaló nyilatkozata nyelvtani értelmezése, annak megtétele körülményeiből, az előterjesztés során az alperes által készített számításokból következően az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a visszafizetési kötelezettség az alperest 2014. szeptember 30-áig terjedő időszakban terhelte. Ezt az időpontot jelöli a szóbeli előterjesztésben jelzett 2011. szeptemberétől általa számított 3 év is. Az alperes által hivatkozott öregségi nyugdíjkorhatár időpontja ugyanis 2013. május 15., amely az előterjesztéshez képest csak két év időszakot jelent.
- [27] A törvényszék a Kúria Mfv.I.10.628/2015. számú ítéletére hivatkozva rögzítette, hogy a polgármesteri mandátum lejártát követően a munkáltatói követeléseket a hivatalban lévő polgármester mint az önkormányzat törvényes képviselője előterjesztheti, így a jelen perben saját hatáskörében eljárva érvényesíthette az alperessel szemben a felperes az anyagi igényeit.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [28] Az alperes felülvizsgálati kérelme a jogerős ítélet „megváltoztatására” irányult annak megállapításával, hogy nem volt visszafizetési kötelezettsége. Nem tudott arról, hogy részére nem fizethető cafeteriajuttatás, így azt jóhiszeműen vette fel, azt tőle 60 napon belül kellett volna visszakövetelni. Az önkormányzat polgármestere törvényi felhatalmazás hiányában követelte tőle a szerinte visszafizetendő 1.122.100 forintot.
- [29] Az 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 205. § (1) bekezdése, 207. § (1) és (4) bekezdés, 199. § alapján értelmezendő kötelezettségvállaló nyilatkozatot a korábbi jegyző készítette, aki tanúként kettős értelmezéssel magyarázta az abban rögzített „meghatározott idő” fogalmát. Így az értelmezhető volt a felperesi és az alperesi álláspont szerint is. A felperes a nyilatkozat megtételekor akaratát kiterjesztő értelmezéssel határozza meg, kára ugyanis nem keletkezett az alperes polgármesteri tisztségének megszűnéséből. Elfogadta, hogy számára gazdaságilag előnyösen a polgármesteri tisztség társadalmi megbízatássá alakuljon, és vállalta a térítési kötelezettséget, majd mindent megtett annak érdekében, hogy ennek egy részét az alperessel visszafizettesse. A „Pacta sunt servanda” általános elvének gátja a Ptk. 5. § (1) bekezdésében foglalt joggal való visszaélés tilalma.
- [30] Téves és jogszabálysértő az eljáró bíróságok döntése, amely a felek akarataként azt rögzíti, hogy a polgármesteri tisztség megszűnése esetén az önkormányzati ciklus időarányos részének figyelembe vételével terheli alperest a visszafizetési kötelezettség.
- [31] A társadalmi megbízatású polgármesteri tisztségnél ugyan cafeteria

nem jár, de adható. Dr. H.ZS. jegyző hívta fel az alperes figyelmét erre, és ennek menetét az önkormányzat egyik köztisztviselőjével tisztázta. E köztisztviselő közreműködése nélkül a cafeteriaajuttatás nem kerülhetett kifizetésre. Ezen körülményeket dr. H.ZS. jegyző tanúvallomása egyértelműen rögzíti. Az alperesnek tehát nem kellett tudnia arról, hogy a cafeteriaajuttatásra nem jogosult.

- [32] A megválasztott új polgármester nem volt az alperessel szemben jogosult igényt érvényesíteni, mert az a Pmtv. hatálya alatt keletkezett. A törvényszék által hivatkozott 2015. évi kúriai ítélettel a felperes nem lehetett tisztában, és nem ismerhette a később kialakult bírói joggyakorlatot sem.
- [33] A felperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában fenntartására irányult.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [34] A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.
- [35] A Pp. 275. § (2) bekezdés alapján a Kúria a jogerős ítéletet csak a felülvizsgálati kérelem és a csatlakozó felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatja felül. A Pp. 272. § (2) bekezdés szerint pedig a felülvizsgálati kérelemben meg kell jelölni azt a határozatot, amely ellen a felülvizsgálati kérelem irányul, azt, hogy a fél milyen tartalmú határozat meghozatalát kívánja, továbbá elő kell adni - a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése mellett -, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja.
- [36] A felülvizsgálati kérelem egymással szorosan összefüggő kötelező tartalmi kellékei tehát a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése, valamint annak kifejtése, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja. Ezen együttes törvényi feltételeknek a fél akkor tesz eleget, ha egyrészt a megsértett jogszabályhelyet konkrétan megjelöli, másrészt pedig a hivatkozott jogszabálysértést tartalmilag is körülírja, az erre vonatkozó jogi álláspontját részletesen kifejti, vagyis a jogszabálysértésre való hivatkozása, indokait is ismerteti. Amennyiben a fél a felülvizsgálati kérelmében több, egymástól elkülönülő jogszabálysértésre hivatkozik, valamennyi hivatkozásának rendelkeznie kell a fent meghatározott tartalmi követelményekkel. A jogerős ítélet több rendelkezése ellen irányuló felülvizsgálati kérelem esetén annak a törvényben előírt tartalmi kellékeket kérelmenként külön-külön kell tartalmaznia, és ezek hiánytalan meglétét is a Kúria külön-külön vizsgálja [1/2016. (II.15.) PK vélemény 4-6. pont].
- [37] Az alperes felülvizsgálati kérelme a visszafizetésre vonatkozó kötelezettségvállalásról tett jognyilatkozata értelmezésével kapcsolatos Ptk-beli szabályokat jelölte meg jogszabálysértésként. Nem tartalmaz jogszabályhely megjelölést a cafeteria

viSSzafizetésével, valamint a viSSzafizetésre vonatkozó felszólításra jogosult személyével kapcsolatosan. Ezért a Kúria csak a jognyilatkozata értelmezésével kapcsolatos előadásával foglalkozhatott, mivel a felülvizsgálati kérelem csak ebben a körben felelt meg a fenti jogszabályi követelményeknek.

- [38] Az eljáró bíróságok a felperes követelését megalapozó alperesi kötelezettségvállaló nyilatkozatot az arra irányadó Ptk. 207. § (1) bekezdésének megfelelően értelmezték. Ebben a körben helyesen tulajdonítottak jelentőséget a jognyilatkozat nyelvtani értelmezése mellett az annak megtételekor fennálló körülményeknek. Helyesen fektettek hangsúlyt az alperes által 2011. szeptember 21-én történt előterjesztésben foglaltaknak, az abban foglalt megfogalmazásnak, valamint a számítás alapjául figyelembe vett időtartamnak. Jogszerűen vették figyelembe továbbá a kötelezettségvállaló nyilatkozatban foglalt „határozott idő lejártá” megjelölés naptári meghatározása során, hogy az alperes az előterjesztésében a 2011. szeptemberétől számított 3 évre hivatkozott, amely a polgármesteri mandátuma végének időpontja, míg az előrehozott öregségi nyugdíjkorhatár időpontjáig (2013. május 15-éig) az előterjesztéstől 2 év volt számítható.
- [39] A bíróságok ebben a körben a tanúk vallomását egymással, valamint a per fentebbi adataival összevetve helytállóan, a Pp. 206. § (1) bekezdésének megfelelően értékelték. Ezért téves az alperesnek a volt jegyző nyilatkozatával kapcsolatos felülvizsgálati érvelése.
- [40] Az alperes alaptalanul hivatkozott a Ptk. 207. § (4) bekezdésének a megsértésére, a nyilatkozata jogsértő kiterjesztő értelmezésére. Az előterjesztése alapján nyilatkozata megfogalmazásából egyértelműen következett, hogy amennyiben a polgármesteri tisztsége a mandátum lejártá előtt bármely okból megszűnik, a hátralévő időre a kifizetett nyugdíjjáruléka időarányos összegének visszatérítésére köteles.
- [41] Abból, hogy az érvényes alperesi kötelezettségvállalásból eredő joga szerint az alperes élt a visszatérítés iránti igényével, nem lehet a Ptk. 4. § (1) bekezdésének, 5. § (1) bekezdésének a megsértésére önmagában következtetni.
- [42] A kifejtettekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdés alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [43] A Pp. 78. § (1) bekezdés alapján kötelezte a pervesztes alperest a felperes felülvizsgálati eljárási költsége megfizetésére.
- [44] A le nem rótt felülvizsgálati eljárási illeték viseléséről az alperest megillető munkavállalói költségkedvezményre tekintettel a Kúria a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján döntött.
- [45] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. §-ának (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2017. szeptember 20.

Dr. Hajdu Edit s.k. a tanács elnöke, előadó bíró, dr. Tallián
Blanka s.k. bíró, dr. Mészárosné dr. Szabó
Zsuzsanna s.k. bíró